

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse ja muinsuskaitse seaduse muutmise seadus

§ 1. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Keskkonnamõju käesoleva seaduse tähenduses on kavandatava tegevusega või strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimiv mõju inimese tervisele, kultuuripärandile või varale.“;
- 2) paragrahvist 2² jäetakse välja sõnad „ja heaolu“;
- 3) paragrahvi 2³ lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;
- 4) paragrahvi 2³ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Asjaomaste asutuste täpsustatud loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;
- 5) paragrahvi 2³ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 6) paragrahvi 2⁴ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Käesoleva seaduse § 11 lõikes 2², § 11¹ lõikes 5, § 17 lõikes 3, § 18 lõigetes 2, 7 ja 8, § 21 lõikes 5, § 22 lõigetes 1 ja 5, § 26¹ lõikes 4, § 36¹ lõigetes 2, 4 ja 5, § 37 lõikes 6, § 39 lõigetes 2 ja 4 ning § 42 lõigetes 3, 5 ja 7 nimetatud tähtaegu võib pikendada põhjendatud juhul, nagu dokumentide suur maht või kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi keerukus, määrates menetlustoiminguks uue tähtaja.“;
- 7) paragrahvi 3¹ lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „, heaolule“;
- 8) paragrahvi 3² punkti 1 täiendatakse pärast sõna „tegemine“ tekstiosaga „, sealhulgas asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamise ulatuse määramine,“;
- 9) paragrahvi 3² punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamise programmi koostamine;“;
- 10) paragrahvi 6 lõike 1 punktid 13 ja 14 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„13) kiirtee, 2100 meetri pikkuse või pikema peamaandumisrajaga lennuvälja või üle kümne kilomeetri pikkuse nelja sõidurajaga tee rajamine või üle kümne kilomeetri pikkuse ühe või kahe sõidurajaga tee laiendamine vähemalt nelja sõidurajaga teeks;
14) uue raudteeliini rajamine;“;
- 11) paragrahvi 6 lõike 1 punktid 17 ja 17¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„17) Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve süvendamine alates pinnase mahust 10 000 kuupmeetrit või muu veekogu, välja arvatud meri, süvendamine alates pinnase mahust 500 kuupmeetrit;

17¹) Peipsi järve, Lämmijärve ja Pihkva järve tahkete ainete paigutamine alates ainete mahust 10 000 kuupmeetrit, vooluveekogusse tahkete ainete paigutamine alates ainete mahust 2000 kuupmeetrit või muusse veekogusse, välja arvatud meri, tahkete ainete paigutamine alates ainete mahust 500 kuupmeetrit;“;

12) paragrahvi 6 lõike 1 punktid 21, 24, 31¹ ja 34 tunnistatakse kehtetuks;

13) paragrahvi 6 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Otsustaja peab andma eelhinnangu selle kohta, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju, kui:

1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–20, 21¹–23, 25–28, 30, 31, 32, 33 ja 34¹ nimetatud tegevuse või käitise muutmiseks või ehitise laiendamiseks taotletakse tegevusloa muutmist ja muutmise põhjuseks oleva kavandatava tegevuse puhul ei ole võimalik välistada olulise keskkonnamõju esinemist;

2) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–20, 21¹–23, 25–28, 30, 31, 32, 33, 34¹ ja 35 nimetatud tegevuse ainus või peamine eesmärk on uue tehnoloogia või toote arendamine või katsetamine ja selleks taotletakse tegevusluba kehtivusega kuni kaks aastat.“;

14) paragrahvi 6¹ lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad „järgmise teabe“ tekstiosaga „eelhinnangu kavandi, mis sisaldab järgmist teavet“;

15) paragrahvi 6¹ lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „esitatud“ tekstiosaga „eelhinnangu kavandis ja tegevusloa taotluses esitatud teabe“;

16) paragrahvi 6¹ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavet ei ole vaja esitada, kui eelhinnangut ei anta käesoleva seaduse § 6 lõike 2³ kohaselt või juhul, kui on tegemist metsateatise menetlusega.“;

17) paragrahvi 6¹ lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „2¹“ tekstiosaga „ning käesoleva paragrahvi lõikes 1“;

18) paragrahvi 6¹ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Otsustaja võib nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eelhinnangu kavandi täiendamist lisateabega üksnes juhul, kui eelhinnangu kavandis puudub olulise tähtsusega teave, mis on vajalik eelhinnangu andmiseks.“;

19) paragrahvi 7 punktis 2 asendatakse sõnad „või hoonestusluba“ tekstiosaga „, hoonestusluba või meretuulepargi hoonestusluba“;

20) paragrahvi 11 lõige 2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2²) Enne käesoleva seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lõikes 2¹ viidatud tegevuse keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamist peab otsustaja küsima seisukohta asjaomastelt asutustelt, esitades neile seisukoha võtmiseks eelhinnangu ning keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu. Asjaomane asutus esitab seisukoha otsustaja määratud tähtajaks.“;

21) seadust täiendatakse §-ga 11¹ järgmises sõnastuses:

„§ 11¹. Keskkonnamõju hindamise algatamisel keskkonnamõju hindamise ulatuse määramine

(1) Kui kavandatava tegevusega kaasneva olulise keskkonnamõju olemus ja ulatus on varasema samalaadse tegevuse keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise kaudu teada, määratakse keskkonnamõju hindamise algatamise otsuses ka keskkonnamõju hindamise ulatus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui kavandatava tegevusega võib kaasneda käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud oluline piiriülene keskkonnamõju.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul sisaldab keskkonnamõju hindamise algatamise otsus teavet kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju ja selle hindamiseks vajalike uuringute ning eksperdirühma koosseisu kohta valdkondade kaupa.

(4) Otsustaja küsib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse eelnõu kohta seisukohta asjaomastelt asutustelt ja arendajalt.

(5) Asjaomane asutus ja arendaja esitavad käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud seisukoha otsustaja määratud tähtajaks.

(6) Kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse tegemisest arvates esitanud keskkonnamõju hindamise aruannet avalikuks väljapanekuks, peab arendaja enne keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamiseks esitamist kooskõlastama otsustajaga otsuses määratud keskkonnamõju hindamise ulatuse ja vajaduse korral selle ajakohastama.“;

22) paragrahvi 12 lõiget 3 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) teavet keskkonnamõju hindamise programmi koostamata jätmise kohta, kui kohaldatakse käesoleva seaduse § 11¹.“;

23) paragrahvi 13 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui keskkonnamõju hindamise algatamise otsus ei sisalda käesoleva seaduse § 11¹ kohast keskkonnamõju hindamise ulatust, koostab juhtekspert või eksperdirühm juhteksperti juhtimisel (edaspidi *eksperdirühm*) koos arendajaga keskkonnamõju hindamise programmi, milles esitatakse:“;

24) paragrahvi 13 lõike 1 punktidest 2 ja 7 jäetakse välja sõnad „ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste“;

25) paragrahvi 13 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõnad „strateegiliste planeerimisdokumentidega“ sõnadega „kehtivate planeeringutega“;

26) paragrahvi 13 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) teave kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju, eeldatavate mõjuallikate, mõjuala suuruse ning mõjutatavate keskkonnaelementide kohta;“;

27) paragrahvi 13 lõike 1 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 13 lõike 1 punkti 10 täiendatakse pärast sõna „koopia“ tekstiosaga „või veebilehe aadress, kus taotlus on kättesaadav“;

29) paragrahvi 14 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 14. Juhtekspert ja eksperdirühma liikmed“;

- 30)** paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:
„(7) Juhteksperdi nimi, keskkonnamõju hindamise litsentsi number, kehtivusaeg ja kvalifikatsioon ning eksperdirühma liikme nimi ja kvalifikatsioon on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise dokumentides avalikud, et tagada keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluse läbipaistvus ja kvaliteet.“;
- 31)** paragrahvi 15 lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „loodusteaduste“ tekstiosaga „, metsanduse““;
- 32)** paragrahvi 15 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „loodusteaduste“ tekstiosaga „, metsanduse““;
- 33)** paragrahvi 15 lõike 1 punktist 4 ja § 34 lõike 4 punktist 5 jäetakse välja sõnad „on läbinud juhtimiselase koolituse vähemalt 60 tunni mahus ja“;
- 34)** paragrahvi 15 lõike 2 punktist 5 jäetakse välja sõnad „juhtimiselase koolituse läbimise ja“;
- 35)** paragrahvi 15 lõike 3 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „, alalise elukoha aadress“;
- 36)** paragrahvi 15 lõike 3 punktist 2 jäetakse välja sõnad „aadress ning“;
- 37)** paragrahvi 15 lõike 3 punktis 3 asendatakse arv „6“ arvuga „5“;
- 38)** paragrahvi 15 lõige 7¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(7¹) Keskkonnaotsuste infosüsteemis avaldatakse litsentsitud juhteksperptide kohta teabe andmise eesmärgil eksperdi nimi, litsentsi number ja teave litsentsi kehtivuse kohta. Sama nimega juhteksperptide korral avaldatakse ka sünniaeg.“;
- 39)** paragrahvi 15 lõike 9 punktist 4 jäetakse välja tekstiosa „, sealhulgas juhul, kui keskkonnamõju hindamise järelhindamise tulemused erinevad oluliselt keskkonnamõju hindamise aruandes antud hinnangust“;
- 40)** paragrahvi 16 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;
- 41)** paragrahvi 16 lõige 1² tunnistatakse kehtetuks;
- 42)** paragrahvi 16 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Otsustaja teavitab keskkonnamõju hindamise programmi avalikust väljapanekust 14 päeva jooksul programmi saamisest arvates vähemalt:“;
- 43)** paragrahvi 16 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 44)** paragrahvi 16 lõike 2 punkti 4 täiendatakse pärast sõna „veebilehel“ tekstiosaga „ning keskkonnakaitselubade menetluses ka keskkonnaotsuste infosüsteemis“;
- 45)** paragrahvi 16 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:
„5) oma sotsiaalmeedia kontol, kui see on olemas.“;
- 46)** paragrahvi 16 lõike 3 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Otsustaja teavitab keskkonnamõju hindamise programmi avalikust väljapanekust elektrooniliselt või liht- või tähtkirjaga 14 päeva jooksul programmi saamisest arvates vähemalt:“;

47) paragrahvi 16 lõike 4 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

48) paragrahvi 16 lõikest 5 ning § 17 pealkirjast ja lõikest 2 jäetakse välja sõnad „ja avaliku arutelu“;

49) paragrahvi 16 lõige 5¹ tunnistatakse kehtetuks;

50) paragrahvi 17 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

51) paragrahvi 17 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „juhteksperdi juhtimisel“ ning „ja avaliku arutelu“;

52) paragrahvi 17 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Arendaja saadab 21 päeva jooksul avaliku väljapaneku lõppemisest arvates elektrooniliselt või liht- või tähtkirjaga keskkonnamõju hindamise programmi kohta esitatud ettepanekute või vastuväidete arvesse võtmise selgituse või arvestamata jätmise põhjenduse ning küsimuste vastused neile isikutele, otsustajale ja asjaomastele asutustele, kes on avaliku väljapaneku ajal esitanud oma ettepaneku, vastuväite või küsimuse kirjalikult.“;

53) paragrahvi 18 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Arendaja esitab pärast keskkonnamõju hindamise programmi avalikku väljapanekut programmi, sealhulgas selle kohta esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning käesoleva seaduse § 17 lõikes 3 nimetatud kirjades esitatud vastused tabeli kujul, otsustajale nõuetele vastavuse kontrollimiseks.“;

54) paragrahvi 20 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „programmist“ tekstiosaga „või keskkonnamõju hindamise algatamise otsuses määratud keskkonnamõju hindamise ulatusest“;

55) paragrahvi 20 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Keskkonnamõju hindamise aruande koostamise käigus täiendavate asjaolude ilmnemise korral võib aruandes põhjendatud juhul kõrvale kalduda käesoleva seaduse § 18 lõike 3 kohaselt nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju hindamise programmist või § 11¹ lõikes 1 nimetatud otsusega määratud keskkonnamõju hindamise ulatusest. Sellekohased põhjendused tuleb esitada keskkonnamõju hindamise aruandes ning juhul, kui otsustaja või asjaomane asutus, kes annab aruandele oma seisukoha, ei nõustu programmist või § 11¹ lõikes 1 nimetatud otsusega määratud keskkonnamõju hindamise ulatusest kõrvalekaldumisega, tuleb aruannet programmi või keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse kohaselt täiendada.“;

56) paragrahvi 21 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

57) paragrahvi 21 täiendatakse lõigetega 3¹–3³ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Arendaja korraldab koostöös otsustajaga keskkonnamõju hindamise aruande avaliku arutelu kõige varem kümme päeva pärast avaliku väljapaneku algust ja hiljemalt kümme päeva enne avaliku väljapaneku lõppu.

(3²) Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamise teade peab sisaldama ka aruande avaliku arutelu aega ja kohta.

(3³) Igaühel on õigus keskkonnamõju hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega, esitada aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid.“;

58) paragrahvi 21 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

59) paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Juhtekspert või eksperdirühm teeb koos arendajaga keskkonnamõju hindamise aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal aruande kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete alusel aruandes vajalikud parandused ja täiendused, selgitab ettepanekute ja vastuväidete arvestamist või põhjendab arvestamata jätmist ning vastab esitatud küsimustele.“;

60) paragrahvi 21 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud otsustaja seisukoha saamisest“ tekstiosaga „avaliku väljapaneku lõppemisest“;

61) paragrahvi 22 lõike 5 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „programmile“ sõnadega „või asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamise algatamise otsuses sätestatud keskkonnamõju hindamise ulatusele“;

62) paragrahvi 22 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Otsustaja võib nõuda keskkonnamõju hindamise aruande täiendamist lisateabega, mida ei ole nõutud käesoleva seaduse § 11¹ lõikes 1 nimetatud keskkonnamõju hindamise algatamise otsusega või § 18 lõike 3 kohaselt nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju hindamise programmis üksnes juhul, kui pärast algatamise otsuse tegemist või programmi nõuetele vastavaks tunnistamist on ilmnenud uued ja olulise tähtsusega asjaolud, mis ei olnud teada algatamise otsuse tegemise või programmi koostamise ajal, kuid mille arvestamata jätmine viib keskkonnamõju hindamisel ebaõige tulemuseni, mistõttu võib kavandatava tegevuse elluviimisega eeldatavalt kaasneda oluline ebasoodne keskkonnamõju.“;

63) paragrahv 25 tunnistatakse kehtetuks;

64) paragrahvi 30 lõike 5 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa „, kuid mitte hiljem, kui algab programmi või aruande avalik väljapanek Eesti Vabariigis“;

65) paragrahvi 30 lõige 7¹ tunnistatakse kehtetuks;

66) paragrahvi 33 lõikest 6 jäetakse välja sõna „kõigilt“;

67) paragrahvi 36¹ lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja sõna „kõikidelt“;

68) paragrahvi 40 lõike 4 punktist 6 jäetakse välja sõnad „ning sotsiaalsetele vajadustele“;

69) paragrahvi 42 lõike 3 teises lauses asendatakse tekstiosa „Käesoleva seaduse § 2³ lõike 2 kohane asutus“ tekstiosaga „Kliimaministeerium või Keskkonnaamet“.

§ 2. Muinsuskaitseaduse muutmine

Muinsuskaitseaduse § 46 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõigete 2 ja 2¹ ning § 33 lõike 2 kohase eelhinnangu tulemusena jäetakse keskkonnamõju hindamine või keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata, kuid kavandatava tegevusega või

strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega võib kaasneda oluline mõju mälestisele, muinsuskaitsealale, kehtivas planeeringus, uuringus, eksperthinnangus või muudes avalikult kättesaadavates andmetes tuvastatavale kultuuripärandiobjektile või -alale, tehakse mõju täpsemaks väljaselgitamiseks vajaduse korral uuring.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 15. juunil 2026. a nr 2-6/26-01217

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik